

PESTPROTOCOL

Inhoud

Vooraf	blz. 3
Begripsbepalingen	blz. 4
Preventie	blz. 5
Communicatie	blz. 6
Welke rollen kunnen er zijn wanneer er sprake is van pesten	blz. 7
Toelichting pesten en herkennen van signalen	blz. 8
Stappenplan wanneer er sprake is, of bij vermoeden, van pesten	blz. 9
Stappenplan bij digitaal pesten	blz. 12
Toelichting bij welke rollen zijn er	blz. 13
Toelichting bij het stappenplan	blz. 13
Contract "Veilig in school"	blz. 14
Leidraad voor een gesprek met een gepeste leerling	blz. 15
Leidraad voor een gesprek met een pestende leerling	blz. 15

VOORAF

Dit is het pestprotocol van het Christelijk College Groevenbeek. Op Groevenbeek vinden wij dat alle leerlingen en medewerkers recht hebben op een veilig leef- en leerklimaat in en rond de school, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Respect voor elkaar is een kernbegrip. Voor pestgedrag is in onze school geen ruimte. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen leerlingen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Sinds 1 augustus 2015 is de wet 'sociale veiligheid op school' in werking gegaan. Deze wet verplicht scholen om pesten effectief aan te pakken. Dit pestprotocol maakt hier onderdeel van uit. Het pestprotocol geeft leerlingen, ouders en medewerkers binnen Groevenbeek duidelijkheid over hoe gehandeld wordt in het geval van pestsituaties of respectloos gedrag op school.

Binnen Groevenbeek vinden wij het belangrijk dat leerlingen respectvol met elkaar omgaan en leren om elkaars en hun eigen grenzen aan te geven. Hierom maken wij gebruik van de training Life@school (zie kopje preventie verderop in dit protocol).

Op Groevenbeek zijn anti-pestcoördinatoren: Annemieke van Dijk (locatie Putten), Ilse van der Schatte Olivier (locatie Ermelo AH), Marije Most en Ralf van Slooten (locatie Ermelo VE) onze anti-pestcoördinatoren.

Dit pestprotocol bestaat uit een verduidelijking van begrippen, een stappenplan hoe het pesten aan te pakken, en een toelichting bij diverse onderdelen van het pestprotocol.

(Om de tekst overzichtelijk te houden staat overal *hij/zijn/hem* waar eigenlijk *hij/zij* of *zijn/haar* of *haar/hem* zou moeten staan. Het woord *ouders* heeft betrekking op ouders én verzorgers.)

BEGRIPSBEPALINGEN

Plagen

Je kunt van plagen spreken, als beide partijen even sterk zijn en er niet gesproken kan worden van een slachtoffer en een dader. Plagen gebeurt vaak bij jongeren die elkaar mogen. De plager heeft niet de intentie om de geplaagde te beschadigen.

Ruzie/conflict

Ruzie maken wordt door leerlingen en ouders nog wel eens benoemd als pesten. Hoewel een ruzie geen pesten is, kan een niet opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden. Een ruzie is een conflict tussen mensen over een behoefte of over wat rechtvaardig is.

Pesten

Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meerdere klas of schoolgenoten, die niet in staat is/zijn zichzelf te verdedigen, met als gevolg dat die persoon buiten (een deel van) de groep komt te staan.

Plagen wordt pesten

Plagen wordt pesten als de geplaagde aangeeft een bepaalde actie en/of woorden onprettig te vinden en de plager niet stopt en toch doorgaat.

Mediation

In dit antipestprotocol wordt gesproken over mediation. De mediationstappen die we op school toepassen zijn:

1. Wat is er gebeurd, volgens beide leerlingen (verhaal laten doen);
2. Welk gevoel leverde dat bij beiden op;
3. Wat is de behoefte nu (voor beide leerlingen);
4. Oplossingen en afspraken maken die voor beiden zinvol en aanvaardbaar zijn;
5. Evaluatiemomenten afspreken, indien nodig

PREVENTIE

De aanpak op Groevenbeek is in eerste instantie gericht op het voorkomen van peetsituaties op school. Er zijn omgangsregels opgesteld welke zijn vastgelegd in de schoolgids, het pestprotocol en spelregels. Elk jaar worden de spelregels aan de leerlingen uitgedeeld en besproken, en waar nodig herhaald, tijdens de mentorlessen.

Daarnaast doet Groevenbeek met Life@school aan preventie. Alle brugklasleerlingen volgen de training life@school welke op de locatie Ermelo gegeven worden door de vakdocenten gym die hiervoor gecertificeerd zijn. Op de locatie Putten wordt deze training verzorgd door IKOS. In het derde leerjaar volgt een herhalingstraining.

De doelstelling van Life@school is: het ontwikkelen van positief sociale vaardigheden door middel van 'fysieke' oefeningen. Het vinden van je eigen plek en het accepteren van plekken van anderen binnen de klas/school. Belangrijke aspecten hierbij zijn: zelfbeheersing, zelfreflectie en zelfvertrouwen.

Daarnaast worden onderdelen van Life@school toegepast in de mentorlessen. Binnen de activiteitenweken is er ook aandacht voor preventie bijvoorbeeld door middel van lessen over het verantwoord gebruiken van social media.

Om een goed veiligheidsbeleid te kunnen voeren, is het essentieel dat wij als school weten hoe het met de beleving van sociale veiligheid op school gesteld is. Om dit gevoel van leerlingen in kaart te brengen, zal er jaarlijks een vragenlijst bij alle leerlingen worden afgenomen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een goed meetinstrument, Op basis van de uitkomsten kan het beleid rondom sociale veiligheid worden geëvalueerd en waar nodig worden bijgesteld.

Preventie digitaal pesten

Voor het gebruik van telefoon, iPad en dergelijke apparaten gelden de volgende regels:

- Tijdens leswisselingen en in pauzes is gebruik toegestaan.
- Leerlingen mogen geen smartphone of dergelijk apparaat gebruiken of zichtbaar bij zich hebben in lokalen en lessen. Dit mag alleen als het voor de les nodig is en de docent er duidelijk toestemming voor geeft.
- Het gebruik mag nooit en nergens hinderlijk zijn voor anderen. Bij verkeerd of hinderlijk gebruik heeft de school het recht de mobiele telefoon tot 16.30 uur op school te houden.
- Grof of beledigend taalgebruik op social media wordt niet getolereerd en kan tot sancties leiden.
- Telefoneren mag alleen in de reguliere pauzes in de aula of buiten de school.
- Leerlingen mogen in de school en op het schoolterrein niet fotograferen of filmen (tenzij het onderdeel is van de les en de lesgevende docent hiertoe opdracht heeft gegeven en de gefilmde medeleerling(en) hiertoe toestemming heeft geven).

COMMUNICATIE

Een goede samenwerking en communicatie tussen school en ouders vinden wij erg belangrijk. Hieronder wordt beschreven wat u van ons als school kunt verwachten en wat wij van u en uw kind(eren) verwachten.

Wat u mag verwachten van onze school.

U mag verwachten dat iedereen binnen Groevenbeek respectvol omgaat met uw kind en met u als ouder. Doet er zich een probleem voor op school, dan mag u van het team verwachten, dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaat. Het team heeft u nodig om tot een goede oplossing te komen, die past bij uw kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, en de school.

Wat wordt van u als ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen leerlingen is zelden een probleem, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

- U spreekt in het bijzijn van uw kind niet negatief over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook niet over u en uw kind.
- U spreekt met respect over de docent, dit doet de docent ook over u.
- Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de mentor. De mentor kan binnen school verdere ondersteuning zoeken. Uitgangspunt daarbij is, dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.

Wat wordt er van de leerlingen verwacht?

Wij verwachten van de leerlingen dat zij eerst het conflict zelf proberen op te lossen. Als dit niet lukt, vraag dan hulp aan in eerste instantie de mentor of een andere medewerker binnen school.

Samengevat: Bij problemen van pesten of agressie zal het team, leerlingen en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden, die ook in de toekomst houdbaar is. Voorbeeldgedrag van het schoolteam en ouders is daarbij van groot belang!

WELKE ROLLEN KUNNEN ER ZIJN WANNEER ER SPRAKE IS VAN PESTEN

1. De gepeste leerling.

De gepeste leerling heeft regelmatig te maken met voor hem zeer hinderlijk of bedreigend gedrag van anderen en lijdt daar onder. Praat vaak niet over wat er gebeurt – uit schaamte, angst voor verergering of vanuit het idee dat je niet mag klikken.

2. De pestende leerling

De pestende leerling probeert de eigen positie te versterken door een ander te kleineren en daarmee de leiding in de groep te nemen. Krijgt vooral kansen in een onveilige omgeving. Is zelden schuld bewust.

3. De meeloper

Een meeloper doet af en toe actief of passief mee met pesten, uit angst zelf slachtoffer te worden of om een prettige plaats in de groep te behouden. Voelt zich vaak wel schuldig.

4. De zwijgers (omstanders)

De omstanders weten dat er gepest wordt, maar doen er niets aan. Dat kan zijn uit angst of uit onverschilligheid.

5. De (aspirant) helpers

De aspirant helpers zijn de leerlingen die de gepeste wel willen helpen, maar niet precies weten hoe, of er huiverig voor zijn uit angst om zelf gepest te worden.

6. De ouders

De ouders van een gepeste leerling weten vaak niet wat er speelt. Als zij dit wel te weten komen, weten zij niet goed wat zij er aan kunnen doen.

De ouders van een pestende leerling weten vaak niet dat hun kind zich zo gedraagt. Zij keuren dit gedrag meestal (sterk) af.

De ouders van meelopers voelen zich vaak minder betrokken bij het probleem, maar hechten wel belang aan een veilig schoolklimaat.

7. De mentor

De mentor is verantwoordelijk voor een veilig leef- en leerklimaat in zijn klas of mentorgroep. Hij zorgt voor preventieve activiteiten, is alert op signalen van pestgedrag en onderneemt actie als een leerling in zijn groep gepest wordt.

8. De teamleider

De teamleider is verantwoordelijk voor een veilig leef- en leerklimaat binnen zijn afdeling. Hij geeft de mentor advies en neemt zo nodig disciplinaire maatregelen tegen een pestende leerling.

9. De anti-pest coördinator

De anti-pest coördinator is aanspreekpunt binnen school voor leerlingen en ouders als het om peestsituaties gaat. Hij behartigt belangen van ouders en leerlingen in het kader van pesten. Dit houdt in, dat de anti-pestcoördinator een aanspreekpunt is voor leerlingen, die worden gepest, voor hen die willen praten over een situatie waarin ze gepest worden en voor ouders die vragen hebben over pesten.

Waar nodig geeft hij ondersteuning en advies aan wie dit nodig heeft. Hij stemt de ondersteuning af met leerling, ouders, mentor en teamleider. Daarnaast maakt hij beleid en draagt met de mentor en teamleider zorg voor de registratie en acties die ingezet worden.

TOELICHTING PESTEN EN HERKENNEN VAN SIGNALEN

Redenen om pesten aan te pakken en om te buigen naar respectvol gedrag

- 1) Het is traumatisch voor het gepeste kind en sommige omstanders
- 2) De sfeer in de klas verslechtert
- 3) De schoolresultaten kunnen minder worden
- 4) Leerlingen leren verkeerd sociaal gedrag aan
- 5) Elk kind moet zich veilig kunnen voelen op school

Vormen van pesten zijn:

- Buitengesloten worden
- Negeren
- Roddelen
- Belachelijk maken
- Uitlachen en schelden
- Spullen afpakken of kapot maken
- Achtervolgen en bedreigen
- Slaan, schoppen, duwen en porren

Vormen van digitaal pesten zijn:

- Anonieme berichten sturen via social media
- Schelden, roddelen en bedreigen via computer of mobieltje
- Zonder toestemming foto's van anderen online plaatsen of versturen
- Privé-gegevens op een site plaatsen
- Wachtwoorden misbruiken
- Haat profielen of fake accounts aanmaken

Signalen van een gepeste leerling kunnen zijn:

- Ze lijken vaak geen vrienden te hebben
- Ze worden minder vaak gekozen
- Ze hebben geen zin om naar school te gaan
- Ze proberen vaak in de buurt van een volwassene te blijven
- Ze zijn angstig en onzeker
- De schoolresultaten verminderen
- Ze vertonen volgzaam gedrag (en worden daar vervolgens mee gepest)
- Proberen af te kopen met snoep of geld
- Ze vertonen angstig of agressief gedrag

Andere signalen voor een docent kunnen zijn:

- Plagen of zuchten van klasgenoten
- In de nabijheid van volwassenen verblijven
- Verhullend computergedrag

Het is belangrijk om als ouder / docent signalen te onderkennen die door een gepeste leerling worden afgegeven, omdat leerlingen niet altijd aangeven, dat ze worden gepest. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Het is een geleidelijk proces van plagen naar pesten
- Teleurstelling en schaamte om ouders in te lichten
- Angst voor een beschuldiging ('waarom zeg je niets terug?')
- De problemen worden groter wanneer er over gesproken wordt (klikken)
- Niet mogen vertellen van de pester (bedreiging)

STAPPENPLAN WANNEER ER SPRAKE IS, OF BIJ VERMOEDEN, VAN PESTEN

Stap 1: Hebben we te maken met ruzie of pesten? Bij ruzie gaat het om verschillende belangen. Bij pesten kan het ook om verschillende belangen gaan, maar is ook de intentie bij de pester aanwezig de gepeste fysiek en/of mentaal te beschadigen. Hieronder de stappen bij een voortslepende ruzie/eerste signalen van pesten:

- Inlichten ouders (door de mentor);
- Verwerken oud-zeer in mediation (zie begripsbepaling) aandacht geven aan waar het werkelijk om gaat;
- Afloop mediation (zie begripsbepaling) met ouders bespreken.
- Afspraken maken om nieuwe ruzies te voorkomen en daarop een belonings- en sanctiesysteem te zetten.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de conflicthebbers (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar. Zo niet dan gaan we verder met...

Stap 2: bij daadwerkelijk pesten → de anti-pestcoördinator wordt er vanaf deze fase bij betrokken.

- Mediation tussen pester en gepeste;
- Wat is er gebeurd, volgens beide leerlingen (verhaal laten doen);
- Welk gevoel leverde dat bij beiden op;
- Wat is de behoefte nu (voor beide leerlingen);
- Oplossingen en afspraken maken die voor beiden zinvol en aanvaardbaar zijn;
- Evaluatiemomenten afspreken, indien nodig.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en zijn we klaar. Zo niet dan gaan we verder met...

Stap 3: Signaleringsstelsel pesten activeren door:

- Aan leerlingen te vragen pesten aan te geven bij de mentor/ anti-pest coördinator;
- Ouders vragen pesten te melden;
- Mentor en docenten pesten te laten melden via magister.

Als pesten is gesignaleerd, worden de volgende stappen (acties) ondernomen:

- Melding naar ouders van gepeste en pester/meelopers dat er een peestsituatie is;
- Mediationgesprek;
- Alle betrokken ouders informeren over de afloop en de afspraken m.b.t. het mediationgesprek;
- Indien gewenst gesprek in de klas waarbij gevraagd wordt om respectvol gedrag naar elkaar (zie spelregels) en bijzonderheden te melden bij de mentor en/of anti-pest coördinator;
- Met regelmaat evaluatiemoment plannen. Nadruk komt dan steeds meer te liggen op wat de factoren zijn, dat het (steeds) beter gaat;
- Voortgang bespreken, mentor en anti-pest coördinator en bijhouden in Magister.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en zijn we klaar. Zo niet dan gaan we verder met...

Stap 4: pesters en meelopers

- Aanspreken ouders van pesters en meelopers op het gedrag van hun kind, want niet alleen voor gepeste, maar ook voor pesters en meelopers is de situatie niet gezond. Het pesten moet stoppen.
- Bestrafen van pestgedrag plus gesprek na schooltijd en ouders informeren.
- Wekelijks een contactmoment over de goede momenten.
- Groepsoefeningen doen om de groepsbinding te versterken (gebruik maken van de input vanuit de mentortraining en life@school).

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en zijn we klaar. Zo niet dan gaan we verder met...

Stap 5:

- Ouders en leerling duidelijk maken, dat pesten nu gaat leiden tot sanctie, dit kan een interne of externe schorsing betreffen. Dit gesprek wordt gevoerd door de teamleider, en anti-pest coördinator.
- Mogelijkheid van externe hulp bespreken met ouders en leerling.
- Wekelijks een contactmoment over de goede momenten.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en zijn we klaar. Zo niet dan gaan we verder met...

Stap 6:

- Tijdelijke overplaatsing / time-out van de pester naar een andere klas om de eigen klas veiligheid te bieden.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en zijn we klaar. Zo niet dan gaan we verder met...

Stap 7:

- Schorsing van de pester: als ouders zich onttrekken aan hun verantwoordelijkheid wordt intern besproken welke mogelijke vervolgstappen er genomen moeten worden.
- De reden van schorsing bespreken met de klas. Opletten dat de klas niet de gepeste de schuld gaat geven.
- Als de pester weer in de klas komt, eventueel de pauze niet in de aula laten doorbrengen. Indien nodig (bescherming gepeste) moet de pestende leerling zich voor schooltijd eerder melden en mag hij / zij later pas weg. Tijdens deze momenten kan de mentor de band met de leerling verstevigen. Dit voorkomt wrokgevoelens. Als pester aangeeft, dat dit niet meer nodig is, kan hem / haar dit vertrouwen geschonken worden.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en zijn we klaar. Zo niet dan gaan we verder met...

Stap 8:

- Verwijdering van school volgens de juiste juridische procedures.
- Eventueel nog afsluitend gesprek leerling en ouders.

Bij schorsing en / of verwijdering nauwkeurig de juridische regels volgen.

Stap 9: (ouders van) gepeste kinderen

- Indien de gepeste leerling niet durft op te komen voor zichzelf of assertief-onvriendelijk op komt voor zichzelf, en / of als het kind te weinig zelfvertrouwen (meer heeft), groepscode niet doorziet, dan kan bij de ouder een buitenschoolse training of therapie worden aangekaart, om het kind te leren vriendelijk-assertief voor zichzelf op te komen, groepscode te leren ontcijferen en toe te passen en zelfvertrouwen te herwinnen.

STAPPENPLAN BIJ DIGITAAL PESTEN

Het digitaal pesten gebeurt meestal in buitenschoolse situaties maar dit gaat vaak samen met pesten in de "echte wereld". Wanneer er door kinderen of ouders wordt gemeld, dat er sprake is van digitaal pesten worden de ouders van de pesters hiervan altijd op de hoogte gesteld. Verder worden de stappen gevolgd zoals deze zijn opgenomen in het protocol.

School maakt gebruik van een aantal tips tegen digitaal pesten:

- Vertel aan je ouders dat cyberpesten plaats vindt. Het is nooit jouw schuld, dat een ander iets vervelends naar jou toestuurt op internet. Niemand heeft het recht om jou te pesten!
- Voor de ouders: sommige kinderen vertellen niet dat ze gepest worden via internet, omdat ze bang zijn dat ze niet meer mogen internetten. Maak duidelijk, dat uw kind gewoon mag blijven internetten!
- Bewaar alles wat met pesten te maken heeft op je computer als bewijsmateriaal.
- Reageer niet op het cyberpesten. Ook niet gaan terugschelden.
- Blokkeer mensen die jou pesten op internet.
- Bij vervelende filmpjes / foto's lees de tips op de politiesite <http://www.vraaghetdepolitie.nl/sf.mcgi?193>. Als je aangifte wilt doen, doe dan eerst aangifte, voordat het filmpje / foto verwijderd wordt (i.v.m. bewijsmateriaal).
- Meld (internet)pesten van medeleerlingen op school. Overleg met je ouders en school de te nemen stappen. Spreek af wie wat gaat doen en zet dit zwart op wit.

Sancties:

Het is verboden websites te bezoeken, e-mails of appjes te sturen, die in strijd zijn met het christelijk karakter van de school. Dus je mag geen pornografisch, racistisch, discriminerend, gewelddadig of godslasterlijk materiaal bekijken of verspreiden.

Wanneer bovenstaande regel wordt overtreden neemt Groevenbeek contact op met ouders en zorgt voor passende maatregelen.

TOELICHTING BIJ WELKE ROLLEN ZIJN ER

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen en docenten slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Naast de mentoren hebben docenten en ondersteunend personeel een verantwoordelijkheid om pestgedrag tegen te gaan. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Voor mentoren betekent dit dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Pesten kan grote gevolgen hebben voor de gepeste leerling (onzekerheid, faalangst, depressie, zelfdoding) en de pestende leerling (problemen met sociale relaties, een positieve houding tegenover het gebruik van geweld, een grotere kans om in het criminele circuit terecht te komen). Alle reden dus voor alertheid en snelle acties door de medewerkers van de school en andere betrokkenen.

Als het nodig is kan er gebruik worden gemaakt van diverse hulpverleners. We kijken daarbij wat aansluit bij de hulpvraag van de leerling/groep. Soms kan er een coach voor de groep of individuele leerling ingehuurd worden. Dit gaat altijd in overleg met ouders en de leerling.

TOELICHTING BIJ HET STAPPENPLAN

Maatregelen en activiteiten om pesten te voorkomen zijn:

- Groevenbeek hanteert duidelijke schoolregels.
Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in zijn klas. Ook heeft de mentor aandacht voor het proces van groepsvorming door in de mentorlessen oefeningen met de leerlingen te doen. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en het verschil wordt besproken. De mentor bespreekt in zijn klas het pestprotocol. Hij maakt duidelijk, dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken gezien moet worden, maar als hulp bieden of vragen.
De leerlingen ondertekenen aan het eind van deze lessen een aantal samen gemaakte afspraken.
- In de leerjaren 1 t/m 4 wordt in één of meerdere mentorlessen (of het programma life@school) aandacht besteed aan pestgedrag.
De rol van het slachtoffer is heel belangrijk. Hij kan duidelijke stopsignalen geven. Bijvoorbeeld: "Hou op, ik vind het echt vervelend". En daarna: "Je doet het nu weer. Als je niet ophoudt, vraag ik de mentor ervoor te zorgen dat je stopt".
- Als een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij in een groepsgesprek aandacht aan pestgedrag. Hierbij worden de rollen van de pestende leerling, de gepeste leerling en de meelopers benoemd.
- Elk jaar verzorgt iedere afdeling een programma waarmee de leerlingen bewust gemaakt worden van pestgedrag, de gevolgen daarvan en de verantwoordelijkheid die zij zelf hierbij hebben.
- In een klas kan een mentor (eventueel met ondersteuning van de anti- pestcoördinator) de no-blame-methode toepassen. Hierbij wordt een sociaal net gevormd rond een leerling, die niet goed in de groep ligt. Er hoeft nog geen sprake van pestgedrag te zijn.
- De schoolleiding zorgt ervoor dat er in en rond het gebouw geen onveilige plekken zijn en zorgt voor voldoende toezicht is van volwassenen tijdens pauzes.

Contract “Veilig in school” (voorbeeld van afspraken die in de mentorles gemaakt kunnen worden)

Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school.

Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:

- *Ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet*
- *Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen en roddelen*
- *Ik blijf van de spullen van een ander af*
- *Als er ruzie is zoek ik een volwassene in de school die de ruzie helpt oplossen*
- *Ik bedreig niemand, ook niet met woorden of digitaal*
- *Ik neem geen wapens of drugs mee naar school*
- *Ik gebruik geen geweld, ook niet digitaal via het internet en de sociale media*
- *Als iemand mij hindert vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen*
- *Als dat niet helpt, vraag ik een docent of mijn mentor om hulp*

Leidraad voor een gesprek met een gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? ((h)erkenning van het probleem)
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of anderen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe gedaan om het pesten te stoppen?
- Zijn er andere leerlingen die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt? Wat wil je bereiken?

Besprek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe laat hij deze merken aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om meer weerbaar gedrag te tonen naar de pestende leerling?

Leidraad voor een gesprek met een pestende leerling

Voor er een gesprek met de pestende leerling wordt gehouden, is degene die het gesprek voert goed nagegaan of de leerling inderdaad pestgedrag vertoont.

Dit gesprek heeft drie doelen:

- A. De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen ervan
- B. Achterliggende oorzaken boven tafel krijgen
- C. De stappen noemen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt

A. Confronteren is

- probleemgericht en richt zich op waarneembaar gedrag. Geen eigen interpretaties of emoties mee laten spelen.
- relatiegericht. Wees duidelijk op de inhoud, in wat je wel/ niet wilt, maar met behoud van de relatie. Je wilt verder met de leerling, dus je keurt zijn gedrag af, niet zijn persoon.
- specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal.
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

B. Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Enz. Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen?

Bied zo nodig hulp aan van een leerlingbegeleider of schoolmaatschappelijk werker.

C. Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt. Zie daarvoor het stappenplan.